

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theatrum Conversionis Gentium Totius Orbis; Sive,
Chronologia De Vocatione Omnium populorum, &
propagatae per uniuersum orbe[m] fidei, Christianæque
religionis descriptio**

Mermannus, Arnold

Antverpiæ, 1572

Altera Lvcana Παράλνεσις De Fastis Triumphalibus Euangelij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29996

ALTERA LVCANA

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ DE FASTIS

Triumphalibus Euangelij.

EN iterum, illustrissime Princeps, viri
religiosi velut theatricenicae perso-
nae, ex omni regione & natione quae sub
caelo est, uti in Actis apostolicis habes, ac-
curate loquentes, cum sua quique, tum Act. 2.
nostra lingua multi magnalia Dei, ean-
dem (inquam) nobiscum fidem, eademque
professi diu olim nobisque communem
religionem. Neque verò, ut veritatis pel-
lices haereses, aut aemula religionis schif-
mata, vel fidei cauponatrices apostasiae
existimant, hi omnes aut ebrii sunt, aut
deliri; sed istuc prorsus dudum vaticina-
tus est propheta Joel. In nouissimis die-
bus effundam de spiritu meo super omnem Cap. 2.
carnem, & prophetabunt filii vestri & fi-
liae vestrae, & iuvenes vestri visiones vide-
bunt, & seniores vestri somnia somnia-
bunt, & dabunt prodigia in caelo sursum,
& signa in terra deorsum. Eritque, om-
nis quicumque inuocauerit nomen Domi-
ni, saluus erit. Quomodo ergo (inquit
S. Paul.) inuocabunt, in quem non credi- Rom. 10.

N 5 de-

Esa. 52.

Io. 10.

Psal. 54.

Istuc est talentum depo-
nere ad san-
ctum fenus
Matt. 25. & ex
per quā vo-
cāt Græci, ac
teruncio mi-
nuto, ingentē
vsuræ vim fa-
cere, Luc. 19.
Sic (inquam)
euangelij scin-
tilla atque
igniculus cre-
uit in totius
mundi incen-
diū, quod ve-
hemēter arde-
re Christ⁹ effla-
gitat Luc. 12.
Sic granū si-
napis in im-
mēsam euasit
arborē, sic to-
ta generis hu-
mani farina
verbi Diuini
fermēto imbu-
ta est Matt. 13
Sic alias alias-
que oues hinc
inde Dñs coē-
git in vñū ovi-
le, vt denique
sit ouile vñū,
& vnus pastor
Petrus, cui
vni pascenda-
rum regenda-
rumq. ouium
prouincia de-
legata est.
Ioan. 10. 21

derunt? Quomodo credent verò ei, quē
non audierunt? At quomodo audient,
absque prædicante? Quī denique prædi-
cabunt nisi mittantur? Ita siquidem ha-
bet oraculum: Quā speciosi pedes euan-
gelio depredicando destinatorum, euan-
gelizantium auctoritate qua delegati
sunt, bona. Hi nimirū religiosissimi mor-
tales fuerunt olim gregis ouilisq. Domi-
nici morigere oues. Hi in domo Dei am-
bulauerūt cū consensu. Hisce piscationes
hominumq. venationes diu olim Hiere.
16. Matth. 4. sunt concreditæ: hisce fidis
colonis atque agricolis agri horreiq. Do-
minici frumētationes commissæ. c. 9. 10.
13. 28. Matth. Horum fructus ac fruges
sempiternūm durant. Io. 15. Istorum diui-
næ plantationes nūquam eradicabuntur,
Matth. 15. hisce totius mūdi siue saliedi,
seu illuminādi, Matth. 5. siue fermētandi
Matt. 13. cura mandata est. Hi nos suæ fi-
dei, hæreditario quasi iure, successores re-
liquerunt. Ab istis nomen Christi didici-
mus. Ab his fide imbuti sumus. Ab eis
tanquam prototypis primisque & viuis
exemplaribus indeprauatis illis, merum
purumq. euangelium legitimè traditū,
& à nostris maioribus ritè acceptū, enixis-
simè

simè obseruatum , magna cum industria
ac sine labe ad posteros transmissum , &
ne intestati mortui viderentur , velut te-
stamento, extrema cum volūrate, postre-
misque votis, nobis delegatum . Recen-
seant suos parentes Heretici, si queant, vi-
ros bonos. Quod igitur ab horum tot po-
pulorum tanta locorum, quanta tempo-
rum , intercapedine discrepantiū sacro
sanctis ecclesiis traditum , creditū, equa-
biliter obseruatum est, in euangelio est
habendum: quod verò in illis nō est, non
in euangelio, sed degenerare schismate , in
adulterio apostasiæ, in prauitate hæretica
ducendum est esse. Induxeram ego qui-
dem primū in animum , hic è regione
cuiusq. seu prouinciæ, seu gēris , seu æui,
obgannientem passim, nunc Iudaismum
contra, aliās paganismum oblatrantem,
vbique perpetuoq. grassantem Regum,
Imperatorum, principumq. tyrannidem
sanguinariam, denique nullo non & loco
& tempore , & apud quosuis surrepētem
hæreticorum prauitatem; verū Lac-
onismus mihi studio fuit, breuitatisq. cau-
sa supersedī. Multum profectò clarita-
tis, splendoris, ac ornatus pariter, Monar-
chiæ huic Catholicæ attulisset , & oppo-
sita

Nam malos
plusquam ne-
cesse fuit pro-
bauit pridem
ecclesia apud
Germanos,
Anglos, Gai-
los, Belgas,
crudelibus
exēplis, qui-
bus omnino
hæreticorum
sacra constāt.

fita iuxta se mutuò posita magis magisq.
 emicuiſſent, dum mūdus vniuerſus tan-
 quam perpetua quædam oratio, ſua qua-
 que hic ibi micante antitheſi, & rerum
 omnium cū varietate, tum viciffitudi-
 ne, ſuis quaſi mēbris, colis, periodis, obe-
 lis, aſteriſcis, tropis, ſchematicis, omni-
 busque leporibus, cōſtitiffet. Deinde con-
 traria contrariis, malaq. bonis intertexta
 immiſtaq. magno argumēto fuiſſent, non
 ſolum quī melius Deo viſum ſit (vt diſſe-
 rit compluribus locis S. Auguſtinus, Iſi-
 dorus, & alij) ex malis bona elicere, quā
 mala non ſinere eſſe; verum etiam quā
 nihil turbent ordinem diuinum inordi-
 nata hominum vitia, quā prorfus nihil
 decedat ſympathiæ Diuinæ ſeu iuſtitia,
 ſeu miſericordiæ, ac conuenientiæ cum
 humanis bonis iuxta & malis actionibus,
 poſtremò quā parum, imò nihil, fruſtra
 liceat & incuſſum hominum Hugoniſta-
 rum, Geuſiorumq. (inquam) malitiæ, &
 temeritati in regno prouidētia, quod in-
 quit Boëthius l. 4. de conſ. prof 6. Illa nāq.
 Diuinæ naturæ viribus ſuapteque indole
 ita permanet, ita coheret, vt nec morta-
 lium malorū errata eius tenorē ſeriēve
 impediāt, nec iuſtorum pia opera iuuēt,
 ſed

al. Boëthius.

sed vtrorumq. seu virtutes seu peccata in
 vnam prouidentiam placidè coëant ac
 conspirent amicè. Demum fuisset cuius
 perspicuū, quī Ecclesia Cathol. tanquā li-
 lium inter spinas, aut velut triticū inter
 zizania coaluisset, quī multę filiaē congre-
 gauerint diuitias, ipsa verò superauerit
 vniuersas: quī fuerint multæ reginæ & cō-
 cubinæ, vna autē dilecta: quī saepe fuerit
 Ecclesiæ Cathol. arx obsessa, & à variis ho-
 stibus aliàs aliasq. & alibi atque alibi op-
 pugната, sed nunquā expugnata: verū hęc
 & aliò spectare videbam, & ego opus non
 tā volumine, quā re magnū, enchiridij
 instar esse volebā. Quis enim non videat
 hic Numinis eterni & immutabilis affini-
 tatem? Quis non sentiat immortalis sem-
 perq. sui similis Dei energiam indolemq.
 quandā inesse huic tantæ varietatis tem-
 porum, locorū, populorū, cōsensionī tan-
 tæ? Quis hīc non intelligat Deū, qui sem-
 per, vbiq; in omnibus idē est, in Ecclesiæ
 Cathol. sponsæ suę, quæ esse debet modo
 quodā altera ipse, perpetua concordia, sui
 imaginē exprimere? Igitur qui hīc est, do-
 mi, in patria, in ciuitate Dei est. Qui hic
 non est, peregrè, dicam, est toto cēlo tota-
 que terra aberrās, an nusquā est, an in sy-
 na-

Cant. 1.

Matth. 13.
 Prouerb. 31.
 Cant. 6.
 Psal. 128.

Chronicon
 atq. annales,
 quibus tem-
 poribus hī
 atque illi po-
 puli, & per
 quos pseudo-
 apostolos à
 fide Catholi-
 ca descie-
 rint, pertrin-
 gentes, pro-
 pediem dabo.

Matth. 18.

Gal. 1.

nagoga Satanæ, & tribulis Diaboli est: Sci-
mus enim quisnā dixerit, Si Ecclesiam nō
audierit, sit tibi sicut Ethnicus, & Publi-
canus: & illud; Licet nos, aut angelus de
cēlo, euāgelizet prāterquā quod euange-
lizauimus vobis, anathema sit. & iterum
iterumque, Siquis vobis euangelizet prā-
ter id quod accepistis, anathema sit.

*En modus in rebus, sunt certi denique fines:
Ultra quos, citraque, nequit consistere rectum.*

Hæc irati Nu-
minis vindi-
cta passim
apud prophe-
tas onus seu
pondus indi-
gnationis ali-
cui regno im-
pendens, Eth-
nicis Neme-
sis siue Ram-
nusia dicitur
scelerum vin-
dex fatalis.

Hiero. epist.
ad Damasum.

(Neque aliā ob causam, Gallia, Flādria
Belgiūque totū Deo vapulat nisi ob fidei
religionisq. defectionē). Quod acceptum
est, apostolicum est si quis quippiā adden-
dum putet, anathema, adulterinū, diaboli
cū censendum est. Atq. ita postremò qui
vnam, sanctam, catholicam, & apostolicā,
tenet Ecclesiam, intus est, nobiscum est,
amicus est. Qui huic non acquiescit, neq.
morē gerit, foris extra arcā in grassantis
diluuii naufragio est, aduersarius diabo-
lus, vel eius angelus, atq. minister Antichri-
stus est, non dicā Guesita Belgicus, non
dicā Hugonista Gallicus (nequis me ve-
terem comediam agere, & se nominatim
perstringi arbitretur) sed apostaticus, sed
schismaticus, sed (proh dolor) deplorādus
hæreticus est: in quē, fortē non inelegan-
ter;

ter, cōpetat illud An. Senecæ, Qui nimiū
sibi blandiendo nutriuit malū, serò re-
cuset aliquando ferre quod subiit iugū. vel
Platonis illud, Vt tunc demū incipiat cre-
dere, quum incipiet sentire, sempiternū,
quod amplexus est, malū. Plerūque eni m
dediscit animus sero, quod didicit diu (he-
resim puta) & illi mors grauis incubat,
qui philautia, & cupiditate glorię tractus,
notus nimis omnibus, ignotus moritur si-
bi: quem vt sol oriēs vidit superbū, neces-
se est (vt fit) occidens videat iacentē. O
quantū est in rebus inane! Tu verò amice
lector, si hac nostra parēnesi philosophabe-
re, bene habebit, eritq. quod gaudeā, & ti-
bi mihiq. congratuler plurimum. Statim
simulatque intelligā, hasce meas demon-
strationes euāgelicas (quas vocat Euseb.
Pamphili Cæsareæ Palæstine Episcopus)
acceptas esse, non omittam referre gra-
tiam, & reliqua quæ in manibus sunt, li-
benter dare. Vale.

Tragoed. 4.
in Phædra.

In Timæo.

Id nuper apud
Gallos & Bel-
gas comper-
tum est, dele-
tis factionum
Tragicarum
capitibus.

Libellus hic nihil habet S. Romanæ Ecclesiæ fidei contrarium aut
Reipub. offensum; immo dignus est vt typis in multorum utilitatem &
commodum exprimat: quod attestor

Sebastianus Baer Delphius insig. Cathed. Ecclesiæ
S. Mariæ Antuerpiensis Plebanus & Canonicus.

ERRATA. Adnotationes marginales quæ sunt. fo. 16, 17, 18. per-
tinent ad §. illum qui est. fo. 15. de præfectura & residentia S. Petri Ro-
mæ, auctoritatem auctori respondere prudens lector intelliget facile.